

*Сін Чжефу,**кандидат педагогічних наук,**доцент кафедри східних мов та перекладу**Інституту філології**Київського університету імені Бориса Грінченка*

ЧИННИКИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ КОЛЬОРІВ У КИТАЇ ТА УКРАЇНІ

Анотація. У статті розглядається проблематика інтерпретації кольорів у китайській та українській культурах. Охарактеризовано основні наукові погляди щодо трактування явища кольору. На основі сучасних підходів визначено сутність і особливості кольору як наукового феномену. Колір дослідниками характеризується як основна категорія культури, яка передбачає знання про історичний розвиток нації, народу, особливості взаємодії етнічних груп, їх традиції, риси художнього бачення світу. Визначено основні принципи класифікації кольорів (сприйняття світобудови, ієрархічність, історичний розвиток, природне середовище). Під час висвітлення тлумачення кольорів у різних культурах акцент був зроблений на інтерпретацію кольорів у культурі Китаю та України, здійснено їх порівняльний аналіз. З'ясовано, що в Україні чорний колір сприймається як жалоба, білий колір співвідноситься з життям, чистотою; у Китаї білий колір символізує траур, чорний – родючість. Обґрунтовано, що блакитний колір у слов'янських спільнотах символізує благородство, чистоту, вірність; у східному просторі блакитний колір замінюється зеленим, що символізує народження нового життя, весну; червоний колір у східній символіці уособлює буйство життя в усіх його проявах, вогонь, прагнення досягати вершини, веселу атмосферу; в слов'янській культурі червоний колір відображає любов, енергію та небезпеку; жовтий колір у слов'ян сприймається як колір багатства, успіху, достатку; для східної нації жовтий колір інтерпретується як центр світу, елемент землі, що володіє властивостями родючості, перетворення. На основі досліджень науковців було виокремлено та охарактеризовано основні чинники інтерпретації кольорів у культурі Китаю та України, серед них: антропологічні (відображають процес виникнення та розвитку інтерпретації кольорів у культурах країн), психологічні (характеризують психологічні особливості сприйняття кольорів), гендерні, функціональні (представлені в аналізі функціонування семантики кольору в художніх текстах), порівняльні (відображають зіставлення ментального усвідомлення кольору в різних культурах), історичні (передбачають аналіз етимології окремих слів, груп слів, які називають колір), географічні (відображають внутрішню форму кольору через відтворення умов навколишнього середовища), лінгвокультурологічні (впливають на інтерпретацію кольорів крізь призму мови через систему асоціацій, символів, значень, тлумачень) чинники.

Ключові слова: колір; чинник, культура, кольоропозначення в китайській та українській мовах, інтерпретація, символіка, значення.

Проблема різноманітних аспектів феномена «колір» постійно знаходиться під пильним поглядом науковців. Фізиків цікавить енергетична природа кольору; фізіологи переймаються процесами сприйняття кольору людським оком, перетворення

його в колір; психологи вивчають деталі сприйняття кольору, дію його на психіку; живописців, літераторів надихає естетична функція кольору; лінгвісти акцентують увагу на тлумачення кольорів у різних мовах світу. Адже колір відіграє важливу роль у житті людини. Завдяки кольору людина сприймає навколишній світ. Крім того, важливо зауважити, що сприйняття кольору та його інтерпретація різними мовами, зумовлені національними, релігійними, естетичними особливостями, культурними традиціями, звичаями, ціннісними орієнтаціями, екологічним середовищем місця проживання людини. Розуміння значення кольорів різних культур дозволяє відобразити універсальні властивості мов, її систему організації, національну специфіку, яка пов'язана екстралінгвістичними, лексико-граматичними, асоціативними причинами. Залежно від мови розрізняється і склад слів, що позначають той чи інший колір. Важливу роль у цьому процесі також відіграє збіг і розбіжності у значеннях кольорів різних народів, оскільки знання цього факту сприяє ефективному налагодженню не лише соціокультурних зв'язків між країнами, але й підштовхує до розвитку суспільства загалом [1]. Враховуючи те, що останнім часом між Україною та Китаєм міжкультурні зв'язки стають усе тіснішими, постає актуальна необхідність більш детально дослідити збіг, розбіжності у розумінні значення кольорів вищезгаданих країн, аби постійно підтримувати теплі і дружні відносини.

Аналіз праць науковців, таких як Ю. Аніщенко, Д. Бакєєва, Ю. Веклич, С. Єрмоленко, Ч. Кайчень, Н. Козлова, Ц. Лівей, В. Овсійчук, Т. Семашко, О. Шевчук та інші, демонструє достатню кількість досліджень, присвячених проблемі інтерпретації кольору в різних культурах, що дозволило виокремити декілька підходів стосовно характеристики сутності, ознак досліджуваного явища.

Так, Д. Бакєєва зазначає, що колір – це основна категорія культури, яка передає знання про універсальність історичного розвитку нації, народу, особливості взаємодії етнічних груп, їх традиції, специфічні риси художнього бачення світу. Колір, як вважає науковець, проявляється через асоціації, значення, символи, відображає морально-етичні аспекти людей. Символіка кольору зумовлена домінуючою культурою, колірний символ містить код доступу до масової свідомості. Д. Бакєєва характеризує колір через категорії мистецтва, зберігаючи зв'язок досліджуваного феномена з формою, значенням, обрядами, міфологією, релігією тощо. Крім того, науковець колір представляє крізь призму культурної семантики, яка формується під впливом не стільки природних, скільки соціальних чинників. Також у працях дослідника розглядаються закономірності впливу кольору на психоемоційну сферу людини; вивчаються естетичні аспекти кольору; характеризується значення кольору як засобу психодіагностики, терапії [2].

Ю. Веклич, переймаючись проблемою розвитку соціокультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи, акцентувала увагу на основах міжкультурного спілкування, де проблемі тлумачення кольору приділяє важливе значення. Автор зазначає, що культурна основа у тлумаченні кольорів відіграє неабияку роль, оскільки недостатня обізнаність про сприйняття, розпізнавання, розуміння значення кольорів створює труднощі в правильному застосуванні під час міжкультурного спілкування. Крім того, науковець порівнює тлумачення кольорів у культурі США, Мексики, України, Німеччини, Швейцарії, Великобританії, Китаю, Японії, Австралії, Канаді, Ізраїлі, племен Північної Африки та інших. Ю. Веклич зауважує, що, наприклад, у європейських країнах чорний колір сприймається як жалоба, білий колір співвідноситься з життям, чистотою; у країнах сходу саме білий колір символізує траур, чорний – родючість. На думку вченого, таке розуміння білого кольору пов'язане асоціаціями порожнечі, безтілесності тощо [3].

Вивчаючи проблему значення кольорів у китайській мові з позиції національно-культурної семантики, О. Шевчук зазначає, що назви кольорів є поєднанням двох прикметників кольору, які займають у китайській мові багато місця, адже в якості складових компонентів слова виступають не лише основні, але й неосновні значення кольору. Як зауважує автор, значення кольорів, що містять власні назви, не характерні для китайської мови; конкретні відтінки відображені у трискладових значеннях кольору, які містять як предмет, так і ознаку предмету; структурно-семантичні типи значень кольорів у китайській мові організують відповідну послідовність: порівняльне, описове, двоскладне, уточнююче, вказівне, контекстуальне значення кольорів [1].

Із досліджень Н. Козлової кольори, які відрізняються один від одного за світлом, мають назву «ахроматичні» або «безбарвні», серед них: білий, сірий, чорний; інші кольори хроматичні або кольорові, які розділяються на теплі (червоний, жовтий, помаранчевий), холодні (зелений, блакитний, синій, фіолетовий). Науковець також характеризує поняття кольорного простору, який вважає психологічним, оскільки в природі існують лише світлові хвилі, довжина яких перебуває у відповідному діапазоні, колір є результатом діяльності мозку, очей людини. Дослідник зауважує, що існує різниця між кількістю кольорів та їх назвами, що може бути зумовлено практичною зацікавленістю людей або частотою зустрічі їх у природі [4].

Ч. Кайчен вивчає проблему семантики, символіки, функцій значення кольорів, розтлумачує мовні одиниці значення кольорів, які формуються на рівні ментальності носіїв російської та китайської лінгвокультури. Учений наводить приклади порівняльного аналізу інтерпретації кольору в китайській і російській культурах, а саме: блакитний колір у російському середовищі символізує благородство, чистоту, вірність; у китайському просторі блакитний колір замінюється зеленим, що символізує народження нового життя, весну; червоний колір у китайській символіці уособлює буйство життя в усіх його проявах, вогонь, прагнення досягати вершини, веселу атмосферу; в російській культурі червоний колір відображає любов, енергію та небезпеку; жовтий колір у росіян сприймається як колір багатства, успіху, достатку; для китайської нації жовтий колір інтерпретується як центр світу, елемент землі, що володіє властивостями родючості, перетворення тощо.

У наукових розвідках Т. Семашко звернено увагу на аналіз семантичних трансформацій колоративів української мови

та їх актуалізації в дискурсі художнього тексту. Автор створює засобами колористики унікальну художню картину світу. Для дослідника назви кольорів відображають індивідуально-авторське бачення світу, семантика колористики дає змогу проникнути в глибини підсвідомості людини. Колір, як зауважує Т. Семашко, – це усвідомлений, ретельно продуманий прийом, який дозволяє художнику слова акцентувати найбільш суттєві моменти авторської концепції світу, людини. Автор на прикладі текстів В. Стуса [5] інтерпретує кольори української культури таким чином: чорний – комплекс негативних емоцій, драматизм життєвих ситуацій; червоний – любов, щастя, надія; білий – чистота, невинність тощо.

На думку В. Овсійчук, колір відіграє значущу роль у розвитку культури, адже на ранніх стадіях становлення первісного суспільства колір став засобом позначення важливих галузей досвіду соціуму, дозволяє орієнтуватися у просторі, часі, є ефективним інструментом регулювання відносин між людиною, предметним світом. Учений виокремлює основні системотворчі принципи класифікацій кольорів, а саме: підставою виступає представлення про світобудову (космічні сили, богів, структуру соціуму, цінності); класифікація кольорів будується за ієрархією (визначається місце за ступенем причетності до сакрального світу); важливими чинниками класифікації кольорів є історичний розвиток, характер природного середовища, особливості кольорного сприйняття представниками культури, традиції, вплив інших культур. Крім того, дослідник презентує загальну тенденцію переходу від кольорних класифікацій на ранніх етапах розвитку до більш складних кольорних сполучень різних культур [6].

Наукові дослідження Ю. Аніщенко, С. Єрмоленко містять твердження, що колір відіграє велику роль у житті сучасної людини, від нього залежить настрої, емоції, самопочуття. Порівнюючи семантику та символіку кольору в німецькій та українських мовах, автори зауважують, що вихідним положенням у визначеннях кольору на ранніх етапах розвитку було протиставлення темного і світлого; межі між кольорами тривалий час залишаються розмитими; основним засобом передачі відтінків є модифікація основного кольору. З цієї метою, з позиції авторів, застосовуються суфікси інтенсивності (синюватий – bläulich, червонуватий – rötlich); спеціальні слова, що уточнюють колір (блідо-, яскраво-); метафоричне вказування на предмет, що має такий самий відтінок (білосніжний); вказування на основні кольори, що входять до складу відтінку (коричнево-сірий, синьо-зелений). Якщо відтінок, що має назву в одній мові, може не мати її в іншій, тоді відтінки не виокремлюються від основного кольору і не різняться між собою [7].

Попри те, що науковці проблему тлумачення кольорів у культурах країн світу вивчали з різних боків, відкритим залишається питання визначення чинників інтерпретації кольорів у культурах Китаю та України.

Мета статті – дослідити семантику кольорів у культурі Китаю та України (на матеріалах творів М. Хвильового та Гу Чена), охарактеризувати чинники інтерпретації досліджуваного явища у культурах зазначених країн.

Для досягнення мети статті було застосовано теоретичні методи наукового дослідження, а саме: аналогія, індукція, дедукція, аналіз наукових підходів до розв'язання проблеми тлумачення кольорів у різних країнах світу, вивчення сучасного стану досліджуваної проблеми, узагальнення теоретичних поглядів стосовно розуміння основних термінів, формулювання чинників інтерпретації кольорів у культурі Китаю та України. Серед

емпіричних методів наукового дослідження було застосовано: порівняльний семантичний, етимологічний аналіз кольорів у творах українського та китайського авторів, контекстуальний аналіз.

Аналіз творів М. Хвильового та Гу Чена дозволив простежити основну ідею семантики кольорів.

Так, на основі творів М. Хвильового було виявлено ставлення автора до червоного кольору, який уособлює у собі боротьбу, революцію:

«...наші прадіди теж у цей час бігали тічкою,
а наша кров – прадідівська, червона і теж горить» [8, с. 36];
«А все-таки вклоняюсь тобі, мій героїчний народ!»

Твою кров'ю ми окропили три чверті пройдені нами путі до соціалізму» [8, с. 60].

У порівнянні з М. Хвильовим, червоний колір у творі Гу Чена «Почуття» символізує досвітне, що зароджує світло у темі, любов, пошану, багатство:

«У мертвій сірості
пройшли два хлопчика:
один яскраво-червоний,
інший – світло-зелений»
«在一片死灰中 走过两个孩子 一个鲜红 一个淡绿» [9].

Символічне значення мають чорний і білий кольори у творах митців. Для М. Хвильового червоний колір найчастіше відображає смерть, яка не надає надії на вороття. У новелі «Я романтика» автор пише:

«Це новий синедрион, це чорний трибунал комуни,
... біля чорного трибуналу комуни стоїть гнітюча мовчазність.

Так: будуть сотні розстрілів, і я остаточно збився з ніг!» [8, с. 273].

Порівнюючи значення чорного кольору двох авторів, варто зазначити, що у творах Гу Чена чорний колір також пов'язаний із явищами смерті, хворобою, тугою, злом. Автор наголошує на приналежності людини до «一代人» (покоління), яке зіштовхнулося з серйозними труднощами, адже сам перебував у такій «黑暗» (темноті), але хотів «黑色的眼睛» (чорними очима) знайти «光明» (світло), відображаючи тим самим наявність надії на світле майбутнє [9]:

«Темна ніч дала мені чорні очі,
а я ними буду шукати світло»
«黑夜给了我黑色的眼睛, 我却用它寻找光明» [9].

Білий колір у прозі М. Хвильового є символом далеко не легкого життєвого шляху героїв: вкритого снігами, мерзлотою, заметами хуртовини, вітрами:

«...за дубом причаїлась тиша.
І промерзла чужа земля.
І все було чуже – і земля, і межі,
і квартали, і кучугури,
і дальні степові огні» [8, с. 211].

Для Гу Чена білий колір є поховальним, що пов'язаний із трауром, асоціюється з чистотою:

«Дика квітка, всяка всячина,
Втрачені гудзики розсіпані край дороги,
Немає білих хризантем у білявому волоссі,
І немає образу півоній прекрасних»
«野花, 星星点点 像遗失的纽扣撒在路边 它没有秋菊卷曲的金发 也没有牡丹娇艳的容颜» [9].

Сірий колір яскраво був відображений у творах М. Хвильового як символ туги, смутку, нудьги, безвихідної ситуації, нерелізованості, розчарування:

«Стіни дивились сіро й похмуро»,
«навкруги комуни сіро»,
«небо стояло в сірій сорочці будня» [8, с. 207].

У творах Гу Чена сірий колір означає зречення, смиренність, меланхолію, байдужість:

«Небо було сірим, дорога була сірою,
Будівля була сіра, дощ теж був сірий, скрізь сірість...»
«天是灰色的 路是灰色的 楼是灰色的 雨是灰色的 在一片死灰中 走过两个孩子» [9].

В інтерпретації М. Хвильового жовтий колір найчастіше пов'язаний з порожнечою, пустелею, дорогою, де все навкруги завмерло: «Дорога спокійно відходить, і на ній порожньо. Мабуть, скоро зажовтіє листя...»,

«А в цій книзі лист із берези, пожовклий (Може, берези вже й нема...),»

«Далі відходила в зелено – лимонну безвість мертва дорога» [8].

Однак золотий колір є позитивним у творчості М. Хвильового, адже символізує могутність, благородство, гуманність, чуттєвість:

«Легенький золотий сум... Чебреці, чебреці...»,
«Ставок думав золоту пісню...»,

«А от гаптувати – це яскраво, бо гаптувати: вишивати золотом або сріблом» [8, с. 62].

У порівнянні з інтерпретацією жовтого кольору М. Хвильового, Гу Чен жовтий колір тлумачить як імператорський, національний, що символізує Землю та Інь. Це колір благородства, влади, гідності, оптимізму, юності, щастя та достатку:

«Восени жовті листя майорять» «秋天 / 黄叶飘飘» [9].

Отже, аналіз творів китайського та українського авторів на предмет характеристики, тлумачення кольорів дозволив виявити деяку схожість інтерпретації окремих кольорів (чорний, сірий, білий), а також відмінність символіки жовтого кольору, що дає підстави розглянути питання основних чинників інтерпретації кольорів у культурі Китаю та України.

Теоретичний аналіз досліджень учених (Д. Бакєєва, Ю. Веклич, Ц. Лівей, О. Шевчук, І. Яковлева та інші) дозволив з'ясувати, що причинами збігу, розбіжностей у тлумаченні кольорів у культурах країн світу можуть бути різними. Тому вважаємо за необхідне охарактеризувати основні чинники інтерпретації кольорів у Китаї та Україні.

На думку Д. Бакєєвої, основними факторами, що впливають на становлення і розповсюдження кольорової культури, можуть бути такі: природно-кліматичні, психологічні, історико-культурні фактори [2].

Н. Козлова визначає такі чинники, що визначають символіку і семантику кольору, як: клімат, історія, релігія країни, традиції та звичаї. До того ж, автор акцентує увагу на лінгвокультурному чиннику, що має вплив на аспекти тлумачення кольорів. Науковець стверджує, що кожна мова відтворює навколишню дійсність по-різному, тому у одних народів розрізняють три кольори, у інших – сім [4].

Праці Н. Трифонової містять інформацію про екстралінгвістичні фактори, які визначають значення кольорів. Такі фактори носять лінгвокраїнознавчий характер, оскільки ґрунтуються на історії, традиціях, географічному положенні, соціальному, культурному рівні розвитку кожної нації. Екстралінгвістичні фактори включають риси способу життя, побуту населення, звичний статус, відносини речей, особливості розвитку ремесел, техніки, специфіку вірувань, звичаї, смаків, моди [10].

Для І. Яковлевої найбільш значущими серед чинників інтерпретації кольорів різних культур виступають: історичні, лексико-семантичні, граматичні, когнітивні, функціональні, порівняльні [11].

Враховуючи вищезазначені підходи щодо виокремлення чинників тлумачення кольорів у різних культурах, підтримуючи позицію Ч. Кайчєнь [12], вважаємо за необхідне виокремити такі чинники інтерпретації кольорів у культурі Китаю та України: антропологічні, психологічні, гендерні, функціональні, порівняльні, історичні, географічні, лінгвокультурологічні.

Антропологічні чинники, що впливають на розуміння кольорів у культурах Китаю та України, відображають процес виникнення та розвитку значення кольорів у мовах зазначених країн, де існують свої закони будови системи тлумачення кольорів. Згідно з дослідженнями К. Кайчєня, до універсального інструменту створення системи основних кольорів належать одинадцять назв (білий, чорний, червоний, зелений, жовтий, синій, коричневий, фіолетовий, рожевий, помаранчевий, сірий). Спочатку з'являються назви білого і чорного кольорів, потім червоного, зеленого, жовтого, синього і коричневого. Наостанок формується назва фіолетового, рожевого, помаранчевого, сірого кольорів [12].

Психологічні чинники тлумачення кольорів характеризують психологічні особливості сприйняття таких кольорів, як: червоний, жовтий, зелений, синій. У результаті низки експериментів Е. Рош, яка висунула ідею існування фокусних і нефокусних кольорів, було з'ясовано, що фокусні кольори сприймаються краще від нефокусних; зберігаються фокусні кольори як у короткочасній, так і в довготривалій пам'яті; назви фокусних кольорів швидше відтворюються у пам'яті. Лінгвокультурологічні чинники впливають на інтерпретацію кольорів крізь призму мови через систему асоціацій, символів, значень, тлумачень. Як зазначає Ю. Веклич, у культурі Китаю, наприклад, білий колір символізує смерть, жалобу, старість, чистоту. В українській культурі білий колір асоціюється з невинністю, радістю, чистотою, він несе в собі сили денного світла, що відображає зв'язок із Божественним началом. Однак, як стверджує автор, білий колір в Україні може мати і протилежне значення, що характеризує порожнечу, безтілесність, крижане мовчання [3].

Функціональні чинники, що мають вплив на тлумачення кольору, представлені в аналізі функціонування семантики кольору в художніх текстах. За допомогою кольору автори текстів розкривають ідею твору, створюють емоційний фон, презентують героїв, адже колір створює атмосферу виразності мови, впливаючи на читача.

Історичні чинники передбачають аналіз етимології окремих слів, груп слів, які називають колір. Важливе місце у цьому аспекті займає питання семантичного першоелемента. Оскільки за допомогою вивчення історії тлумачення кольору легше зрозуміти звучання та інтерпретацію кольору сьогодні.

Порівняльні чинники відображають зіставлення ментального усвідомлення кольору в різних культурах. За допомогою таких чинників можливо з'ясувати точки дотику у міжкультурному співробітництві країн, націй, народів, Китаю та України в тому числі [12].

Географічні чинники тлумачення кольору (клімат, рельєф, річки) теж відіграють важливу роль у цьому процесі. Наприклад, в Україні довга зима та коротке літо. В холодну пору зазвичай українці вдягають темний одяг, який створює ілюзію більш теплої. Тому найбільш популярними став чорний

та сірий одяг, білий став кольором захвату в українців, адже відображає чистоту, первозданність [3]. Ц. Лівей демонструє, що у створенні образу Китаю було застосовано жовтий колір, який асоціюється з різноспрямованістю, силою, гідністю, різноплановістю, адже велику територію Китаю займає область гір, найбільша ріка Хуанхе, що в перекладі означає «жовта ріка», навіть колір шкіри китайців сприймається іншими націями як жовтий [13]. О. Шевчук теж доводить, що внутрішня форма прикметників кольору в китайській мові найбільше відтворює умови навколишнього середовища, господарської діяльності країни. Національно-культурні особливості значення кольорів китайської мови проявляються у виборі предметів, які стають значущими елементами для конструювання національної картини світу, що співвідноситься з лінгвокультурною спільнотою Китаю. Дослідник вважає, що у китайській мові для насиченості кольору застосовуються лексичні, морфологічні модифікатори, морфологічні показники здатні висловлювати різні відтінки кольору з позиції насиченості, яскравості [1]. Із спостережень В. Грещука, в українській мові на морфологічному рівні використовується лише послаблення кольору за допомогою суфіксу -ува: «жовтуватий», «зеленуватий» тощо [14].

Отже, наведене дослідження характеризує основні наукові погляди щодо трактування кольору як феномену. Вчені вважають колір основною категорією культури, яка передає знання про історичний розвиток нації, народу, особливості взаємодії етнічних груп, їх традиції, риси художнього бачення світу. Аналіз наукової літератури дозволив визначити основні принципи класифікації кольорів (сприйняття світобудови, ієрархічність, історичний розвиток, характер природного середовища тощо). Представлено порівняльний аналіз тлумачення кольорів у різних культурах, Китаю та України в тому числі. На основі досліджень науковців було виокремлено та охарактеризовано основні чинники інтерпретації кольорів у культурі Китаю та України, серед них – антропологічні, психологічні, гендерні, функціональні, порівняльні, історичні, географічні, лінгвокультурологічні чинники.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у практичній перевірці впливу чинників на тлумачення кольорів у різних культурах.

Література:

1. Шевчук О.П. Цветообозначения китайского языка, их особенности и национально-культурная специфика : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.22. Москва, 2005. 159 с.
2. Бакеева Д. Символика цвета в разнообразных культурах мира : мифологический этап. Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. Тамбов : Грамота, 2012. № 6. С. 30–33.
3. Веклич Ю.І. Значення кольорів у культурах народів світу у контексті формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів початкової школи. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. Ялта : РВНЗ «Кримський гуманітарний університет», 2013. Вип. 39. С. 56–62.
4. Козлова Н.Н. Цветовая картина мира в языке. Ученые записки ЗабГГУ . Чита : Забайкальский государственный университет, 2010. № 3. С. 82–88.
5. Стус В. Час творчості. Київ: Дніпро, 2005. 704 с.
6. Овсійчук В. А. Українське малярство Х–XVIII століть. Проблеми кольору. Львів : Інститут народознавства НАН України, 1996. 479 с.
7. Аніщенко Ю., Ермоленко С. Семантика і символіка кольору як лінгвокультурний феномен (на базі німецької та української мов).

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства» : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів фак-ту іноземної філології та соціальних комунікацій, 19-20 квітня 2012 р. Суми : СумДУ, 2012. С. 3–5.

8. Хвильовий М. Новели, оповідання. «Повість про санаторійну зону». «Вальдшнепи». Роман. Поетичні твори. Памфлети. Київ : Наукова думка, 1995. 816 с.
9. Гу Чэн. [Стихи]. Пер. И. Алимова, О. Трофимовой. Азиатская медь: Антология современной китайской поэзии. Сост. Лю Вэнь-фэй. Пер. с кит. СПб., 2007. 256 с.
10. Трифонова Н. С. Метафора в ранней лирике Анны Ахматовой («Вечер»-«Белая стая»-«Анно Доміні») : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01. Екатеринбург, 2005. 220 с.
11. Яковлева И. Функционирование колоративной лексики в романе В.Набокова «Король, Дама, Валет». Самара, 2009. URL: <https://pandia.ru/text/78/251/15514.php>. (дата звернення: 11.02.2021).
12. Овсійчук В.А. Українське малярство Х–XVIII століть. Проблеми кольору. Львів : Інститут народознавства НАН України, 1996. 479 с.
13. Ливэй Ц. Лингвокультурные образы России и Китая в художественных произведениях представителей русской дальневосточной эмиграции : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Москва, 2016. 183 с.
14. Грещук В.В. Український відприкметниковий словотвір : монографія. Івано-Франківськ, 1995. 206 с.

Xing Zhefu. Color interpretation factors in China and Ukraine

Summary. The article deals with the problem of the influence of factors on the interpretation of colors in the culture of China and Ukraine. The main scientific

views on the interpretation of the phenomenon of color are characterized. Based on the approaches of scientists, the essence and features of color as a scientific phenomenon are determined. Researchers characterize color as the main category of culture, it presupposes knowledge about the historical development of a nation, people, peculiarities of interaction between ethnic groups, their traditions, features of the artistic vision of the world. The basic principles of color classification (perception of the universe, hierarchy, historical development, environment) have been determined. The results of scientists' research on the interpretation of flowers in different cultures are presented, the emphasis was placed on the interpretation of flowers in the culture of China and Ukraine, a comparative analysis was carried out. It has been established that in Ukraine, black is perceived as mourning, white is associated with life, purity; in China, white symbolizes mourning, black - fertility. It is substantiated that the blue color in the Slavic communities symbolizes nobility, purity, loyalty; in the eastern space, blue is replaced by green, which symbolizes the birth of a new life, spring; red in eastern symbolism personifies the riot of life in all its manifestations, fire, the desire to reach the top, a cheerful atmosphere; in Slavic culture, red reflects love, energy and danger; among the Slavs, yellow is perceived as the color of wealth, success, prosperity; for the eastern nation, yellow is interpreted as the center of the world, an element of the earth that has the properties of fertility and transformation. Based on the research of scientists, the main factors of interpretation of colors in the culture of China and Ukraine were identified and characterized, among them: anthropological, psychological, gender, functional, comparative, historical, geographical, linguocultural factors.

Key words: color, factor, culture, interpretation, symbolism, meaning.